

Oponentský posudek v řízení ke jmenování profesorem

Uchazečka: doc. PhDr. Jana Béřešová, PhD. et PhD., Pedagogická fakulta Trnavské univerzity v Trnavě

Oponentka: prof. PhDr. Věra Janíková, Ph.D., Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity, Brno

Studijní obor: odborová didaktika

Charakteristika návrhu ke jmenování profesorem

Doc. PhDr. Jana Béřešová, PhD. et PhD., působí na vysoké škole od roku 1998, pro jmenování profesorem má dosažené potřebné vzdělání i potřebnou kvalifikaci. Docentkou byla jmenována v roce 2005, v habilitační práci se zabývala problematikou výuky angličtiny pro specifické účely v oblasti zdravotnického managementu. Působila jako hlavní řešitelka a spoluřešitelka četných vědeckých projektů, v nichž rozpracovávala svá stěžejní výzkumná témata. Stejně tak se podílela na projektech zaměřených na rozvoj jazykového vzdělávání, řada z nich probíhala v mezinárodní spolupráci. O erudovanosti uchazečky a uznávání její činnosti širokou odbornou veřejností svědčí působení v řadě mezinárodních i domácích odborných a poradních orgánech a zkušebních komisích. V oblasti výzkumu didaktiky cizích jazyků patří doc. PhDr. Jana Béřešová, PhD. et PhD., k předním odborníkům na Slovensku. Její publikační činnost spojená s výsledky bádání je plně v souladu s vědním oborem, v němž se uchází o jmenování profesorem. Její publikace zaznamenávají velký ohlas v domácí a zahraniční odborné komunitě, o čemž svědčí úctyhodný počet citací v časopisech zařazených do databáze WoS nebo Scopus. O úzké propojenosti s pedagogickou praxí svědčí její spolupodílení se na tvorbě šesti středoškolských učebnic pro výuku angličtiny pro gymnázia.

Charakteristika nejdůležitějších vědeckých výsledků a jejich přínos pro rozvoj oboru

Doc. PhDr. Jana Béřešová, PhD. et PhD., svými stěžejními vědeckými výsledky významně obohatila výzkum didaktiky cizích jazyků. Do domácího badatelského prostředí vnáší nová témata, která jsou aktuálně rozpracovávána v zahraničí kontextu, čímž napomáhá etablovat slovenský oborově didaktický výzkum na mezinárodní vědecké scéně. Její poznatky přispívají nejen k lepšímu porozumění procesům učení a vyučování cizích jazyků, ale i k dalšímu úspěšnému a rozvoji jazykového vzdělávání. Těžiště vědecko-výzkumné práce uchazečky spočívá v následujících oblastech:

- 1) *Využívání autentických textů v komunikačně orientované výuce angličtiny jako cizího jazyka*, přičemž hlavní pozornost zaměřuje na porovnávání autentických textů a textů didakticky modifikovaných v komunikačně orientované výuce cizích jazyků.
- 2) *Společný evropský referenční rámec pro jazyky a jeho vliv na změny v přístupu k výuce cizích jazyků*. Tato oblast výzkumného zájmu je pro uchazečku klíčová, věnuje se jí kontinuálně mnoho let. Zejména zde se výrazně projevuje mezinárodní rozměr její vědecké činnosti, který byl iniciován její aktivní činností v expertním týmu Evropského centra pro moderní jazyky v Rakousku. V rámci tohoto výzkumného pole vznikly její dvě významné studie: (1) o změnách ve výuce cizích jazyků po 1989 na Slovensku a (2) mezinárodní komparativní studie o vlivu Rámce na změnu systému závěrečného hodnocení jazykové kompetence žáků středních škol. Vysokou kvalitu těchto vědeckých statí dokládají četné ohlasy, kterých se jim dostává ze strany domácí i zahraniční vědecké komunity, a to velkou měrou i v databázích CCC, WoS a Scopus.

- 3) *Hodnocení jazykových kompetencí*. Své dlouhodobé bádání v této oblasti doc. PhDr. Jana Bérešová, PhD. et PhD., zúročila v monografii *The Impact of the CEFR on Testing In Local Contexts*, která byla vydaná v zahraničním vydavatelství, a v níž jsou představena různá řešení problémů v oblasti hodnocení jazykové kompetence v cizích jazycích se zvláštním zřetelem k jazyku anglickému. Tato odborná kniha vznikla na základě expertní, konzultační a přednáškové činnosti v rámci mezinárodních projektů a je významným přínosem pro rozvoj kvalitního a validního testování komunikační kompetence v cizích jazycích v mezinárodním měřítku.
- 4) *Interkulturní komunikační kompetence*. Rovněž toto velmi aktuální téma doc. PhDr. Jana Bérešová, PhD. et PhD., uchopuje v úzké spolupráci se zahraničními odborníky a přináší v ní i pro domácí jazykové vzdělávání nové impulsy pro rozvoj interkulturní komunikační kompetence ve výuce angličtiny na základě výsledků empirického výzkumu zaměřeného na verifikaci různých konceptů této kompetence. Kniha pod názvem *Developing Intercultural Communicative Competence in Local ELT* byla vydána rovněž v zahraničním vydavatelství.
- 5) *Výuka angličtiny pro specifické účely*. I toto výzkumné téma náleží nejen k aktuálním, ale i velmi potřebným. Dokladem o správném směřování výzkumu v dané oblasti svědčí mj. studie *An E-learning Course in EAP – Enhancing Academic Study Skills, Language and Culture*, která nalézá pozitivní odezvu zejména v mezinárodním odborném diskurzu, přináší ale i nové podněty pro jazykové vzdělávání v oblasti odborného a profesního jazyka na Slovensku.

Vědecká škola

Své vědecké bádání doc. PhDr. Jana Bérešová, PhD. et PhD., dále rozvíjí v rámci vlastní vědecké školy. Pod jejím vedením byly ukončeny dvě disertační práce, v nichž byl originálním způsobem zkoumán vliv Rámce na výuku anglického jazyka na Slovensku. Za velmi přínosná pro rozvoj oborově didaktického výzkumu považují rovněž dvě aktuálně zpracovávaná disertační témata, a to výuka anglického jazyka pro specifické účely ve vysokoškolském jazykovém vzdělávání a implementace plurilingvního přístupu k osvojování více jazyků.

Pedagogická a expertní činnost

Doc. PhDr. Jana Bérešová, PhD. et PhD., vede na Katedře anglického jazyka a literatury Pedagogické fakulty TU v Trnavě následující kurzy: didaktika anglického jazyka, nové koncepty výuky cizího jazyka vycházející ze Společného evropského rámce pro jazyky, testování, komunikační kompetence a současný anglický jazyk. Svou výuku vykonává s hlubokým porozuměním jednotlivým tematickým okruhům, přičemž se opírá o vlastní výzkum, bez kterého vysokoškolská výuka není plnohodnotná. Její vysokoškolská učebnice *English Language Teaching in Pre-service and In-service Teacher Training* zúročuje výsledky jejího teoretického i empirického bádání a poskytuje studentům vhled do různorodosti řešení mnoha otázek spojených s procesy učení, osvojování a vyučování angličtiny jako cizího jazyka. Publikační a pedagogická činnost inaugrantky jsou dokladem synergického efektu při zlepšování jazykového vzdělávání i oborově didaktické přípravy budoucích učitelů anglického jazyka.

Za velmi důležité považují rovněž působení uchazečky jako lektorky v kurzech dalšího vzdělávání v Metodicko-pedagogickém centru v Bratislavě a Trnavě. Od roku 2021 je předsedkyní Atestační komise pro vykonávání atestací v kategorii učitel.

Svou pedagogickou a expertní činnost v oblasti výuky cizích jazyků doc. PhDr. Jana Bérešová, PhD. et Ph.D., velmi intenzivně rozvíjela a rozvíjí i v rámci studijních pobytů nejen na evropských univerzitách, ale i v zámoří (např. Scranton University v USA). Velmi významná je její dlouhodobější expertní, konzultační a přednášková činnost vykonávaná pro Evropské centrum pro moderní jazyky (Graz, Rakousko), kterou od roku 2014 uskutečnila společně s dalšími zahraničními odborníky v mnoha evropských zemích.

Účast ve vědeckých a rozvojových projektech

Za velmi přínosnou pro rozvoj oborové didaktiky považují účast doc. PhDr. Jany Bérešové, PhD. et Ph.D., na řešení projektů (celkem 14, z toho 5 mezinárodních). V rámci vědecko-výzkumných projektů (APVV, VEGA, KEGA) zkoumala mj. různé přístupy zabezpečování kvality jazykového vzdělávání na Slovensku, a to i v mezinárodně srovnávacím pohledu. Těžištěm dalšího významného projektu bylo teoretické zkoumání a empirické ověřování konceptu interkulturní komunikační kompetence jako nedílné součásti aktuální koncepce výuky cizích jazyků.

Doc. PhDr. Jana Bérešová, PhD. et Ph.D., rovněž vedla domácí rozvojové projekty, nebo se na jejich řešení spolupodílela. V nich se zaměřuje na inovaci jazykového vzdělávání na Slovensku v různých oblastech. Výsledky řešení se promítly v četných výstupech, od koncepčních materiálů až po učebnice anglického jazyka.

Všechny výstupy z obou typů projektů dokládají schopnost uchazečky seriózně se zabývat projektovou činností, což je neoddelitelnou součástí práce vysokoškolského profesora.

Garance studijních programů, působení ve zkušebních komisích

Na Katedře anglického jazyka a literatury Pedagogické fakulty TU v Trnavě doc. PhDr. Jana Bérešová, PhD. et Ph.D., garantuje a spolugarantuje několik bakalářských a magisterských studijních programů, podílela se i na jejich vývoji. V jejich koncepci zohledňuje nejen aktuální stav vědeckého poznání v oblasti didaktiky cizích jazyků, ale také výsledky vědecké analýzy potřeb studentů a zkušenosti ze zahraničních univerzit a vysokých škol, které vzdělávají učitele cizích jazyků. V souvislosti se svou vědeckou školou se stala také garantkou doktorského studijního programu *Teorie, jazykového a literárního vzdělávání* ve studijním oboru *odborová didaktika*. Působí rovněž jako členka a předsedkyně komisí pro závěrečné zkoušky.

Závěr

Doc. PhDr. Jana Bérešová, PhD. et Ph.D., je uznávanou osobností v oblasti didaktiky cizích jazyků a jejího výzkumu, zdůraznit je třeba výrazný mezinárodní rozměr její vědecké i pedagogické činnosti. Z předložených podkladů jednoznačně vyplývá, že splňuje všechna kritéria pro jmenování profesorem ve studijním oboru *odborová didaktika*.

Doporučení

Po úspěšném absolvování inauguračního řízení doporučuji přiznání titulu vysokoškolského profesora v oboru *odborová didaktika*.

Datum: 19.4.2022

prof. PhDr. Věra Janíková, Ph.D.

